

ОТВОРЕНО ПИСМО

Изх.№ 0025

ДО:

11.10.2021 г.
София
БЪЛГАРИЯГ-Н РУМЕН РАДЕВ,
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАГ-Н СТЕФАН ЯНЕВ,
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

РЕГИСТРИРАНИТЕ КАНДИДАТИ ЗА ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

РЪКОВОДСТВОТА НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПАРТИИ, РЕГИСТРИРАНИ ЗА УЧАСТИЕ В
ИЗВЪНРЕДНИТЕ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ НОЕМВРИ 2021

КОПИЕ ДО:

Г-Н АТАНАС ПЕКАНОВ,
СЛУЖЕБЕН ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДИПЛОМАТИЧЕСКИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В БЪЛГАРИЯ
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ В БЪЛГАРИЯ
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ В БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ
НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО
ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ
МЕДИИТЕ

Относно: Отворено писмо на коалицията от граждански организации "За зелен рестарт" - MOVE.BG, WWF България, "Грийнпийс"-България и "Институт Кръгова Икономика" - с настояване за създаване на длъжността вицепремиер по климатичния преход и зелената трансформация.

Уважаеми г-н Президент,

Уважаеми г-н служебен Министър-председател,

Уважаеми кандидати за Президент и Вицепрезидент,

Уважаеми кандидати за народни представители,

Уважаеми дами и господа,

България трябва да създаде специализирана управленска структура за подпомагане на климатичния преход и зелената трансформация

Необходимо е в българското правителство да бъде установена длъжността Вицепремиер по климатичния преход, който да координира зелената трансформация и да гарантира постигане целите за устойчиво развитие на България. Заместник министър-председателят трябва да отговаря и за реформирането и координирането на въглеродно интензивните отрасли, извеждайки ясен план, дата и холистична стратегия за съответните райони по справедлив за гражданите, околната среда и бизнеса начин.

Намираме се пред важен избор за бъдещето на страната ни. Избор, който ще определи дали ще живеем в страна с развита и конкурентоспособна икономика, с добре платени работни места, със здрави деца и възможности за реализация на таланта на всеки един, със защитена природа и съхранени растителни и животински видове. Или ще продължим да бъдем държава с въглеродно интензивни и неефективни производства, на дъното по нива на доходите, в челните позиции по сърдечни и белодробни болести, с енергийна система на “изкуствено дишане” и природа с все по-малко равновесие.

Време за забавяне на този избор вече няма. Международната научна общност е обединена в позицията си, че са необходими незабавни стратегически мерки и действия на правителствено ниво по отношение на климатичните промени и устойчивото развитие. Наводненията, жегите и пожарите са само първите доказателства на вече настъпилата криза с климата и биоразнообразието по света и в България.

Българската икономика продължава да е най-ресурсоемката и въглеродно интензивната в Европейския съюз. Продължаваме да изразходваме най-много ресурси от природата по изключително неефективен начин, който замърсява въздух и почва, предизвика болести, прави продуктите ни неконкурентоспособни, а доходите - ниски. Продължаваме да negliжираме въздействията на транспорта и да заобикаляме горещия картоф - изгарянето на изкопаеми горива в конвенционалния енергиен сектор.

Пред избор сме - дали да продължим да се самозалъгваме, че снишаването ще ни спаси и че отлагането на зелената трансформация с още няколко години е решение. Или да поемем отговорност за изпълнението на стратегическите цели на ЕС, да действваме ясно, последователно и с дългосрочна програма и визия, което да позволи на страната да направи така дългоочаквания

икономически скок, модернизация и преход, и да повиши доходите на всички българи, създавайки екосъобразна икономика от нов модел.

Отлагането на вземането на правилните решения обрича България да продължи да изостава в своето икономическо и социално развитие и да не бъде място за сигурен, балансиран и щастлив живот, изпускайки историческата възможност за реформи и развитие.

Изборът днес е още по-значим, защото страната ни **ще може** да получи необходимите средства за подпомагането на климатичния преход на българската икономика и общество - както по финансовите механизми на Европейския зелен пакт, така и по програмата за възстановяване на Европа "Следващо поколение ЕС". Напомняме, че постигането на целта за въглеродна неутралност на Европейския съюз до 2050 г. и целите за устойчиво развитие на ООН до 2030 г. са в сърцето на тези инструменти и формират основния механизъм за устойчиво икономическо и социално развитие.

Ще може да получим необходимите средства за реформи, ако вземем правилните решения днес, спрем с бездействието и предприемем реални стъпки за промяна.

Едно от основните предизвикателства пред България е липсата на координация и свързаност между отделните държавни структури по отношение на кризата с климата и предложенията за решения на европейските и глобални стратегически цели.

Климатичните промени са хоризонтален проблем, който обхваща всички икономически и социални сфери - от индустрия и транспорт, през енергетика, земеделие, сграден фонд и строителство, до заетост, професионално развитие и политики за социално подпомагане, в основата на които са компонентите на околната среда. Решаване на този хоризонтален проблем изисква централизиран подход на най-високо управленско ниво в България. Една дирекция към натовареното с много различни и важни задачи в Министерство на околната среда и водите не може да изпълни тази сложна и всеобхватна задача.

Съществен проблем е и липсата на темите "климат, природа и биоразнообразие" извън Министерството на околната среда и водите. Подход за решаването на проблемите, предизвикани от климатичната криза, липсва дори в ключовото за зелената трансформация на българската икономика и общество Министерство на енергетиката.

Не на последно място, липсва дългосрочна визия на България за осъществяване на успешен зелен преход, съобразно европейските и глобалните стратегически цели.

Затова от Коалиция "За зелен рестарт" настояваме за смяна на подхода и за създаване на специализирана управленска структура за подпомагане и успешно реализиране на климатичния преход и зелената трансформация - Вицепремиер, координиращ ресорните министри и институции, които имат пряко отношение към ефективно ограничаване на ефектите от климатичните проблеми съпосочно със стратегическите цели на ЕС и Европейския зелен пакт.

Необходимо е веднага да бъде въведен механизъм за координиране на политиките и действията на ключови министерства и ведомства, свързани с климатичната криза и зелената трансформация на българската икономика:

- Министерство на финансите;
- Министерство на икономиката;
- Министерство на енергетиката;
- Министерство на околната среда и водите;
- Министерство на земеделието, храните и горите;
- Министерство на образованието и науката;
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията;
- Министерство на труда и социалната политика;
- Министерство на туризма;
- Министерство на здравеопазването;
- Държавна агенция за научни изследвания и иновации.

Необходимо е реалното внедряване на хоризонтален подход към климата: включването му като интегрална част от всички политики, стратегии и механизми за вземане на решения в отделните институции и ведомства.

Необходима е ясна визия как България ще изпълни ангажиментите си към целите на ЕС: намаляване на въглеродните емисии с най-малко 55% до 2030, както и постигането на въглеродна неутралност до 2050 година.

Една от десетте години, в които трябва да намалим замърсяването с вредните парникови емисии, вече отмина, а действия не се предприемат. Няма и визия и стратегия за следващите девет години.

Въглеродната неутралност и постигането ѝ продължават да липсват сред приоритетите на политическите партии на национално ниво и сред програмите на управляващите на местно ниво.

Затова ние от коалицията от граждански организации **"За зелен рестарт" - MOVE.BG, WWF България, "Грийнпийс" - България и "Институт Кръгова Икономика"** - настояваме за създаването на позицията **вицепремиер по климатичния преход и зелената трансформация** в следващото българско правителство след изборите на 14-ти ноември. Към заместник министър-председателя трябва да бъде създаден и **експертен съвет с представители на науката, гражданския сектор, бизнеса и местните власти, за да могат всички засегнати страни да бъдат включени в процеса на изработване на решенията.**

Вицепремиерът трябва да бъде натоварен с няколко основни функции:

- Координиране на краткосрочните и дългосрочните климатичните политики на национално ниво;
- Координиране на икономическите политики, свързани със зелената трансформация на българската икономика;

- Преработка и стартиране изпълнението на стратегия за постигане на въглеродна неутралност преди 2050 година;
- Изработване и координиране на ускорена ревизия на Интегрирания национален план "Енергетика и климат" и други секторни стратегически документи, с включване на амбициозни цели за секторна декарбонизация, в съответствие с целта на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 55% до 2030 г.;
- Изготвяне на ежегоден доклад за постигането на целите за 2030 г. и 2050 г. с анализ на действащите политики, предизвикателствата пред тяхното постигане и препоръка за промени, включително законови и регулаторни;
- Събиране и ежегодно публикуване на обществено достъпна платформа на данни за постигнатите резултати спрямо заложените хоризонтални цели;
- Цялостно координиране и постигане целите и реформите от Националния план за възстановяване и устойчивост, включително учредяване и координиране на предложената в плана Комисия за енергиен преход;
- Координиране на изпълнението в България на задълженията по таксономията за устойчивите финанси, при стриктно спазване на Принципа за ненанасяне на значителни вреди върху климата и околната среда (DNSH) от енергийни и други инвестиционни проекти с публично финансиране;
- Координиране на действията по извеждането от експлоатация на централите, използващи изкопаеми горива, в съответствие с поетите към ЕС ангажменти, които включват не само крайна дата за затваряне, но и Справедлив преход с гарантиране на поминъка, икономическото и социално развитие във въглищните райони.

Вицепремиерът трябва да бъде натоварен и със специалната задача да подготви административна реформа за изграждането на вътрешен капацитет във всяко от посочените министерства, осигуряващ ефективна подготовката на България за реакция и адаптация към засилващите се последици от климатичните промени.

Ние от коалиция **“За зелен рестарт”** сме наясно, че няма универсално и мигновено решение за преодоляване на последиците от negliжирането на климатичната криза и на зелената трансформация на българската икономика.

То изисква системен, дългосрочен и холистичен подход.

Справедливият климатичен преход не следва да бъде разглеждан единствено като изпълнение на дългосрочната стратегия на ЕС, а е необходимо да се превърне в национален приоритет за България, над партийните и политически разногласия. Вярваме, че холистичната и хоризонтална интеграция на устойчиви зелени стратегии във всички социални и икономически сектори е единственият ефективен начин да посрещнем последициите от климатичната криза.

Какво ще се случи утре, зависи от действията или бездействията ни днес.

С уважение,

Коалиция “За зелен рестарт”

Саша Безуханова,

Основател на MOVE.BG

Веселина Кавръкова,

Изпълнителен директор на WWF България

Деница Петрова,

Изпълнителен директор на “Грийнпийс” - България

Светослав Стойков,

Съосновател и изпълнителен директор на “Институт Кръгова Икономика”